

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 14.05.1993, sp. zn. 3 Cao 108/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:3.CAO.108.1993.1

Číslo: 50/1994

Právní věta: Zákon č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, a zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, neumožňují sčítat dny, po které byl žadatel o úpravu jeho důchodu omezen na svobodě, a to jednak z důvodu mimořádného vojenského cvičení u bývalých Pomocných technických praporů a jednak potom i z důvodu vazby, a to i když tyto dny na sebe navazují.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 14.05.1993

Spisová značka: 3 Cao 108/93

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Rehabilitace, Sociální zabezpečení

Předpisy: 87/1991 Sb. § 29

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č.50

Zákon č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, a zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, neumožňují sčítat dny, po které byl žadatel o úpravu jeho důchodu omezen na svobodě, a to jednak z důvodu mimořádného vojenského cvičení u bývalých Pomocných technických praporů a jednak potom i z důvodu vazby, a to i když tyto dny na sebe navazují.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze 14. 5.1993, [3 Cao 108/93](#))

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze 14. 7.1992, byl navrhovateli upraven starobní důchod podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, s platností od 18. 4. 1991 na částku 3205 Kč měsíčně. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že navrhovateli byla odškodněna doba služby u bývalých Pomocných technických praporů za dva měsíce příplatkem k důchodu 30 Kč.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že vykonával službu u PTP v době od 2.1.1952 do 20. 3.1952, kdy byl zatčen bývalou Státní bezpečností, a byl poté vězněn. Doba věznění mu však již dříve byla započtena až od 1. 4.1952. Navrhovatel se proto domnívá, že by mu nyní měla být započtena celá doba měsíce března 1952, a žádal o vydání nového rozhodnutí.

Městský soud v Praze opravnému prostředku nevyhověl, a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Vycházel jednak z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení k důkazu, dále z jeho písemného vyjádření a z vyjádření České správy sociálního zabezpečení. Soud tak zjistil, že navrhovatel byl povolán rozkazem na mimořádné vojenské cvičení u PTP a toto cvičení vykonával od 1. 1. 1952. Na tomto cvičení byl 20. 3. 1952 zatčen příslušníky StB, od té doby byl ve vazbě a po odsouzení Státním soudem byl ve výkonu trestu odnětí svobody do 1. 4. 1954. Po soudní rehabilitaci a zrušení uvedeného trestu byl navrhovatel odškodněn tak, že mu byla zhodnocena doba od 1. 4. 1952 do 1. 4. 1954, a nyní po rehabilitaci mu byla zhodnocena doba dvou měsíců od 2. 1. 1952. Protože doba od 1. 3. do 20. 3. 1952, kdy byl na cvičení u PTP, a doba, kdy byl od 20. 3. do 31. 3. 1952 ve vazbě, nepředstavuje vždy celý měsíc, nebyl za ni navrhovatel odškodněn, i když odpůrce podle svého vyjádření k těmto dobám přihlédl. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že není možné počítat dny, kdy byl navrhovatel na vojenském cvičení, a dny, kdy byl následně ve vazbě, protože jde o dvojí druh odškodnění podle dvou různých předpisů, i když výše odškodnění částkou 15 Kč za měsíc je v daném případě stejná. Soud má z dávkového spisu za prokázané, že navrhovateli byla hodnocena vždy celá doba, strávená jednak na cvičení a jednak ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody; hodnotitelná je však pouze doba celých měsíců, i když je nepochybné, že navrhovatel byl svým způsobem omezen na svobodě i celý měsíc březen 1952.

Ve včas podaném odvolání navrhovatel nesouhlasí se závěrem soudu o tom, že dny nesvobody nelze počítat. Poukazoval přitom na ustanovení § 29 odst. 3 písm. c) a d) zákona č. 87/1991 Sb., kde jsou uvedeny oba druhy dnů nesvobody, jak je to i v případě navrhovatele. Žádá proto, aby jeho návrhu bylo vyhověno a aby mu byl přiznán příplatek ve výši 15 Kč měsíčně za dobu od 1. 3. do 31. 3. 1952. Žádal i o odstranění tvrdosti zákona.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl, že se účastníkům řízení nepřiznává náhrada nákladů odvolacího řízení.

Z odůvodnění:

Navrhovatel byl ve svých nárocích na rehabilitaci postupně odškodněn podle dvou zákonů.

Především to bylo za dobu, kdy byl ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody na základě odsuzujícího rozsudku; tento rozsudek byl zrušen a navrhovatel byl odškodněn podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, a to tak, že mu byl poskytnut příplatek k důchodu v částce 15 Kč za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody, což se stalo podle ustanovení § 25 odst. 7 písm. b) citovaného zákona. Rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o této úpravě svého důchodu navrhovatel nenapadl opravným prostředkem a toto rozhodnutí je pravomocné.

V nyní projednávané věci jde o přezkoumání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, kterým byla provedena úprava navrhovatelova starobního důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (ve znění zákona č. 267/1992 Sb.). Podle této právní úpravy byly ustanovením § 18 odst. 1 zrušeny rozkazy, kterými byli občané, označení za politicky nespolehlivé, zařazeni v letech 1948 až 1954 do vojenských táborů nucených prací po dobu vojenské základní služby a výjimečného vojenského cvičení. Podle ustanovení § 24 odst. 4 citovaného zákona se za účelem zmírnění křivd způsobených osobám, uvedeným v ustanovení § 18 odst. 1 téhož zákona, poskytuje příplatek 15 Kč za každý měsíc této služby.

Navrhovatel v průběhu správního řízení prokázal dokladem vydaným příslušnou vojenskou správou, že skutečně byl povolán na mimořádné vojenské cvičení, které vykonával u PTP. Vztahuje se tedy na něj ustanovení § 18 odst. 1 a § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. Podle posledně citovaného ustanovení se příplatek 15 Kč poskytuje za každý měsíc této služby, tedy nikoli jen za část měsíce. Česká správa sociálního zabezpečení proto nepochybila, jestliže navrhovateli zhodnotila pouze dobu

dvou měsíců za výkon této vojenské služby, tj. leden a únor 1952.

Pokud se navrhovatel domáhal sečtení dnů strávených na vojenském cvičení v březnu 1952 a posléze v tomtéž měsíci ve vazbě, nelze jeho návrhu vyhovět. Jak již odůvodnil soud prvního stupně, jde o dva druhy odškodnění podle rozdílných zákonů, přičemž v žádném z nich není pamatováno na případ, jaký se stal navrhovateli. Navrhovateli lze přisvědčit v tom, že doby, kdy byl takto omezen na svobodě, na sebe bezprostředně navazují. Odškodnění činí v případě obou zákonů stejnou částku 15 Kč. Ale již zde se projevuje rozdílnost obou zákonů, protože odškodnění podle ustanovení § 25 odst. 7 zákona č. 119/1990 Sb. může činit v některých případech 20 Kč a pokud by se takový případ vztahoval na navrhovatele, šlo by již o různé sazby. Žádný z citovaných zákonů však neumožňuje odškodnění dob, které nedosahují délky jednoho měsíce, a žádný nemá ustanovení, které by umožňovalo sloučení těchto dob s dobami odškodňovanými podle jiného zákona.

Pokud se navrhovatel dovolával ustanovení § 29 odst. 3 písm. c) a d) zákona č. 87/1991 Sb., je k tomu třeba uvést, že tato ustanovení se na jeho případ nevztahují, jak vyplývá z návětí v ustanovení § 29 odst. 3 tohoto zákona. Rovněž ustanovení § 29 odst. 1 a 2 tohoto zákona se na navrhovatele nevztahuje, protože jeho odstavec 1 se vztahuje na úpravu rozsahu výhod obdobných účastníků odboje a odstavec 2 se týká občanů, kteří byli zařazeni na základě rozhodnutí, jež se zrušuje podle ustanovení § 17 zákona č. 87/1991 Sb. a nikoli podle ustanovení § 18 téhož zákona, jak je tomu v případě navrhovatele.

Ze všech shora uvedených důvodů proto odvolací soud podle ustanovení § 219, § 250 f a § 250 l odst. 2 o. s. ř. potvrdil rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný.

Pokud se navrhovatel domáhal odstranění tvrdosti zákona, je k tomu třeba uvést, že zákon č. 87/1991 Sb. žádné ustanovení o odstraňování tvrdostí, které by se při jeho provádění vyskytly, neobsahuje. Soud tedy nemůže takovému návrhu vyhovět. V případě, že by bylo možné použít analogicky ustanovení zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, pak ustanovení § 176 tohoto zákona stanoví, že tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení v ostatních případech, mohou odstraňovat státní orgány, určené podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., tedy ministr práce a sociálních věcí České republiky, popřípadě jím pověřené správy sociálního zabezpečení v jednotlivých případech.